

**Riječ
predsjednika**

Direktiva

Direktive, izravne naredbe o tome kako treba postupiti, u školstvu nisu ništa novo. Nekada, u nenarodnom režimu, stariji nas u to uvjeravaju, a mi mladi jedva da se toga i sjećamo, prosvjetne vlasti direktivama isključivo i komunicirale sa školama. Sva je vlast bila u rukama avangarde radničke klase, odnosno svemoćne Partije, sindikati su bili tek demokratski fikus radništva. Onda su došle devedesete godine i narod je "svrgnuo" nenarodni režim i odabrao "demokraciju". S "demokracijom" su stigli i sindikati koji su se odjednom, iz situacije da ih se stvarno ništa ne pita, našli u situaciji da ih se ama baš svašta počinje pitati. U toj su se situaciji najbolje snašli sindikalisti opće prakse. Među najspretnijima među njima Hrvatska je uskoro dobila sindikalne tribune, čije su se riječi prenosile i slušale čak i u situaciji kada se osim ispraznosti ništa, ama baš ništa, iz njih nije dalo iščitati. Što su se sindikalisti manje zalagali za cijenu i uvjete rada, primarna sindikalna pitanja, to su vlasti više držale do sindikalnih stavova.

I dok je vlast, s jedne strane, do u nedogled potpirivala ego pojedinih sindikalista koji su i sami počeli vjerovati kako do njihova mišljenja vlastodršci drže, s druge su strane, radnici osjećali da se cijena njihova rada, kao i njihova prava, sve više smanjuju, odnosno da su im takvi sindikati sve manje potrebni. Sindikati, vidjevši malo pomalo da je vrag odnio šalu, poslije dugih godina bauljanja, shvaćaju da je jedini izlaz sindikalnom djelovanju. Naravno da u toj situaciji nije trebalo čekati dugo, a da se pokaže da vuk dlaku mijenja ali čud ili jako rijetko ili nikako. Poslodavci sindikate sada počinju minorizirati, zaobilaziti. Preko svojih novinara čak se sindikalistima šalju poruke o nekompetentnosti, neznanju, neodgovornosti. Kolektivne pregovore se otvoreno opstruira. Ugovaranje pojedinih prava se razvlači. Čak se ni potpisano ne poštuje. Vlast, zaobilazeći sindikate, s radništvom ponovno komunicira, zapovijedima, naredbama, uputama, direktivama.

Upravo se jednim takvim dopisom, koji i sadržajno i formalno odgovara direktivi, visoki državni dužnosnik nedavno obratio ravnateljima škola. Povod je organizacija razlikovne dodatne nastave za učenike četverogodišnjih strukovnih škola. Nastavnici će, prema slovu ovooga dopisa, napraviti programe, i pripreme, odraditi nastavu. Hoće li im to biti plaćeno, ni ako hoće o koliko se novca radi, ni riječi?! Nastavnici bi valjda trebali biti sretni što im se iznenada pružila prilika učiniti nešto sa svojom subotnjom dokolicom koju će umjesto sa svojima doma provoditi pripremajući srednjoškolce za nevideno čudo mature i to još državne. U direktivi nema ni slova o tome hoće li ovaj rad platiti samo dragi Bog, hoće li se rad preko norme platiti kao prekovremeni rad, hoće li rad subotom biti dodatno plaćen, mora li se ili ne mora ova obveza prihvatiti, što će se dogoditi s onima koji se, ne daj Bože, oglušne na direktivu? U direktivi ne da nema odgovora na ova pitanja, nema čak ni natruhe od samih pitanja.

Drugo polugodište ovih dana kreće. U mnogim strukovnim školama već prvoga tjedna kreće se i s dodatnom nastavom. I više nego debelo je zakasnio dopis, ako ga uopće i bude, kojim će se nastavnicima odgovoriti na ova i slična pitanja. Ne bi li svaki nastavnik, prije nego što se prihvati nekog dodatnog posla, trebao znati hoće li taj posao biti plaćen? Ma koliko me život demantirao ja još uvijek ne želim vjerovati da mi sve više živimo u zemlji u kojoj vlastodršci s radništvom komuniciraju direktivama, da mi živimo u zemlji u kojoj je normalno postavljati svakojaka pitanja, ali ne i pitanje hoće li se i koliko nešto platiti? Neka mi na kraju bude oprosteno i malo, za ovu prigodu, posuđene zajedljivosti iz jedne zagrebačke zbornice. Jedan je kolega pravu poplavu neplaćenog i sramotno plaćenog rada protumačio tek kao brižnu najavu vladajućih koji prosvjetare pažljivo pripremaju za vrijeme kada u školama i neće biti drugačijega rada doli neplaćenog i sramotno nisko plaćenog.

Željko Stipić

DRŽAVNA MATURA

S PUNO MUKE DO SKROMNOG UČINKA

Što o pripremanju učenika četverogodišnjih strukovnih škola za polaganje državne mature misle dvoje konkretnih sudionika pokušali smo saznati od **Dubravke Bouše**, profesorice hrvatskog jezika i **Tomislave Pešušić**, profesorice matematike iz Hotelijersko turističke škole iz Zagreba.

Ususret državnoj maturi

S kojim se konkretnim problemima susreću nastavnici strukovnih škola u pripremanju učenika za državnu maturu?

U strukovnim školama se ne mogu realizirati matematika i hrvatski jezik u dubini i širini kao u gimnazijama. Više nas razloga upućuje na ovakav zaključak. Prije svega u strukovne se škole najčešće upisuju učenici slabijeg predznanja. Da je tome tako potvrđuju inicijalni testovi. Naši učenici imaju slabe radne navike, ne žele pisati domaće zadaće, ne vježbaju kako bi svladali gradivo, jednostavno vrlo malo rade. Kada se od njih traži nešto više, redovito odgovaraju: „Što to meni treba?“. U gimnazijama se pomoću ostalih predmeta ponavlja i dodatno usvaja određeno gradivo više puta. Na primjer s gradivom hrvatskog jezika i književnosti učenici se susreću u povijesti, sociologiji, filozofiji i sl., a iz matematike u kemiji, fizici. Zato je učenička reakcija «Što to meni treba?» u gimnazijama daleko rjeđa. Nije nevažna ni činjenica da je neusporediv «status» hrvatskog jezika i matematike kao predmeta u gimnazijama i strukovnim školama.

S kakvim se organizacijskim problemima susrećete u organizaciji ovog novog vida dodatne nastave?

Nama se čini kako će se pripreme za državnu maturu, u tjednu poslije 19 sati, subotom, ili čak i u suprotnom turnusu jer nema slobodnih prostorija, svesti na popunjavanje praznina u znanju, a učenici će ih shvatiti kao besplatne instrukcije. Kako inače shvatiti da učenik koji ima ocjenu nedovoljan ili dovoljan iz hrvatskog ili matematike u redovnom programu još želi svladati dodatne sadržaje kako bi pristupio državnoj maturi?

Ne će li se dodatnom nastavom dodatno opteretiti ionako preopterećeni i nastavnici i učenici?

Dažakako da će sve dovesti do preopterećenja i profesora i učenika. Trebalo bi se shvatiti kako je nemoguće pripremiti učenike i za struku i za državnu maturu po gimnazijskom programu kako bi se oni uključili u visokoškolsko obrazovanje jer su to posve različite, danas se to tako uobičajilo reći, kompetencije.

Kakav krajnji ishod svih ovih aktivnosti očekujete?

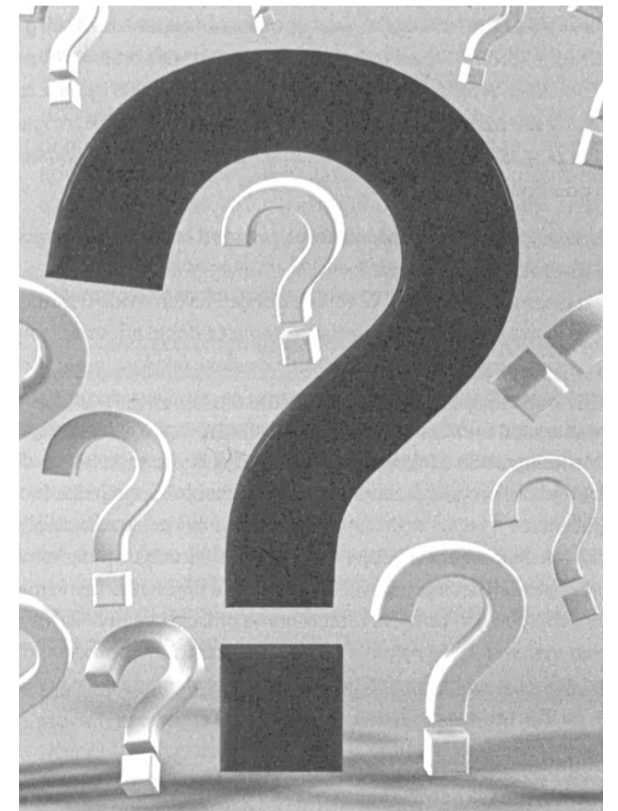
Dio marljivih učenika strukovnih škola sigurno je sposoban za obje kompetencije, ali ne bi se trebalo očekivati uspješno polaganje državne mature velikog broja strukovnjaka. Mislim da bi 20-ak postotnim uspjehom trebali biti i više nego zadovoljni.

Kako cijelu stvar popraviti? Je li to uopće moguće?

Teško. Netko s tim učenicima mora raditi. Prepuštanje dodatne nastave nezaposlenim nastavnicima, dakle nastavnicima koji sada ne rade u školi, nije moguće jer pojedinih profila nastavnika, npr. nastavnika matematike, nema među nezaposlenima. Možda bi cijela priča bolje funkcionirala kada bi se s njom krenulo na vrijeme, odnosno već od prvog razreda. Možda bi strukovnjacima trebalo, nakon završene srednje škole, omogućiti godinu dana pripreme za državnu maturu. Iz brojnih dvojbi u odgovoru jasno je da, barem nas dvije, nemamo pravi odgovor na ovo pitanje.

PITANJA BEZ ODGOVORA

1. Mora li nastavnik prihvatiti ovu dodatnu obvezu?
2. Hoće li ovaj dodatni rad biti dodatno i plaćen?
3. Hoće li se i koliko platiti izrada razlikovnih programa?
4. Hoće li dodatna nastava biti plaćena kao prekovremeni rad (+50%)?
5. Hoće li u vrijednost sata biti uračunata i priprema?
6. Hoće li dodatna nastava organizirana subotom biti plaćena sukladno Kolektivnom ugovoru (+25%)?
7. Jesu li u državnom proračunu osigurana sredstva za dodatnu nastavu učenika strukovnih škola, ako jesu o kolikim se sredstvima radi?

Školski odbori:

NE, HVALA!

Svaka Vlada je u svom mandatu barem jedanput donosila izmjene i dopune zakona o osnovnom i srednjem školstvu ili je donosila novi zakon u cijelosti. Bez obzira radilo se o novom zakonu ili o izmjenama i dopunama zakona pitanje upravljanja je bilo nezaobilazno pitanje koje je mijenjalo ili dopunjavalo svaka vladajuća politička struktura. Tolika pozornost upravljanju školskim ustanovama je samo dokaz koliko se pitanje upravljanja ispolitiziralo, iako su se svi zaklinjali u depolitizaciju i davanje prednosti struci. U najnovijim zakonskim promjenama vidljivo je kako se upravljanju školskim ustanovama pristupa više kao političkom, a manje kao stručnom pitanju. Sastav i način imenovanja članova školskih odbora samo potvrđuju ovakav stav.

Nije zgorega podsjetiti na nekadašnjih pet članova školskog odbora, od kojih su tri bila iz školske ustanove, do sedam kada se smanjio većinski utjecaj struke (članova nastavnčkog/učiteljskog vijeća) ali se uz predstavničke roditelja još i dalje mogao ostvariti presudan utjecaj, do posljednjih izmjena (devet članova) kada politika preuzima potpunu kontrolu nad radom školskih odbora. U davanju prednosti politici ide se ne samo tako daleko da se predstavnicima politike daje većinski utjecaj (tri člana osnivaču i dva člana uredu državne uprave), već je kroz institut imenovanja uvedena i provjera političke podobnosti za predstavnike nastavnčkog/učiteljskog vijeća (dva člana) i predstavnika roditelja.

Teško se je, po tko zna koji put, ne zapitati zašto je tome tako, odnosno zašto je toliko stalo političkim strukturama, bez obzora koje političke boje ili orijentacije bili, da preuzmu utjecaj u upravljanju školskim ustanovama?

Političarima sigurno do članstva u školskom odboru nije zbog donošenja programa rada. Političarima je do rada škole stalo kao i do lanjskog snijega. Političare članstvo u školskom odboru zanima jedino zbog imenovanja i razrješenja ravnatelja škole. Kako su baš ravnatelji ključne osobe pri zapošljavanju, onda političke strukture utjecaj na samo zapošljavanje mogu ostvariti jedino kroz kontrolu izbora i imenovanja ravnatelja škole, ili razrješenje onog ravnatelja koji se otrgne lojalnosti političkim moćnicima ili (ne daj Bože) shvati svoj posao suviše ozbiljno. Prema novom Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi svaki od kandidata za člana školskog odbora mora proći političku provjeru podobnosti vladajuće strukture na području lokalne zajednice, odnosno političkim činovnicima je dano na volju odbacivanje prijedloga nastavnčkog/učiteljskog vijeća. Na kraju teško si je ne postaviti pitanje treba li se u ovakvoj situaciji prihvatiti članstva u školskom odboru? Treba li biti članom upravljačkog tijela u kome nema nikakve mogućnosti stvarnog utjecaja na program, na organizaciju rada, na zapošljavanje novih radnika, na trošenje financijskih sredstava i slično? Ovo si pitanje ovih dana postavljaju mnogi u školama. Što se mene osobno tiče, moj je odgovor: Ne, hvala!

Marko Ružić

STOTINE PRAVNIH SAVJETA - www.sindikat-preporod.hr

Olivera Marinković, pravna savjetnica u Hrvatskoj zajednici osnovnih škola

Komentar:

PODJELA SINDIKALNE IMOVINE

Razdioba sindikalne imovine jedan je od najdugovječnijih razloga razdora među sindikatima, odnosno sindikalnim središnjicama. Postojeća situacija odgovara kako pojedinim sindikatima tako i vlastodršcima. Sindikati korištenjem onoga što im ne pripada, odnosno onoga što im pripada u značajno manjem obimu, sebe materijalno osiguravaju u situaciji posvemašnjeg osipanja članstva. Vlasti odgovaraju socijalni partneri koje se u svakom trenutku može stisnuti tamo gdje su najosjetljiviji, pitanju nezakonitog prisvajanja nekretnina. Jednima i drugima odgovara čak da se niti ne zna točno koja je sve imovina u ovom trenutku sindikalna. Sindikalne središnjice su se vlašću uspjele jedino dogovoriti oko toga da se iz postupka eventualne podjele, kada i ako do njega dođe, isključe središnjički neorganizirani sindikati. Sve ostalo, kako stvari stoje nakon najnovije inicijative Saveza samostalnih sindikata, izgleda da je podjednako daleko od rješenja kao i prije pet ili deset godina. Sada kad rezultati prebrojavanja nisu onakvima kakve su, potpuno nerealno, očekivali u Savezu samostalnih sindikata, dovodi se u pitanje ama baš sve što je dogovoreno prije prebrojavanja. Umjesto podjele nekretnina sindikalnim središnjicama, temeljem broja članova, sada se traži osnivanje nekog zajedničkog društva koje bi upravljalo sindikalnom imovinom. U tom bi društvu Savez imao dakako presudan utjecaj. U Savezovoj se ponudi ide čak tako daleko da se tuđa imovina nudi velikodušno na iznajmljivanje onima kojima ta imovina stvarno pripada. Slikovito rečeno to je kao da netko tko je bespravno uselio u nečiji stan, vlasniku stana nudi najam pod, zamisli čuda, komercijalnim uvjetima. Što se u ovoj situaciji daje, i daje li se išta, napraviti kako bi napokon ova ružna trakavica završila. Prebrojavanje je, ipak, unatoč svim odugovlačenjima i opstrukcijama, pri kraju. Jasno je da u Hrvatskoj postoje tri sindikalne središnjice i eventualno četvrta, ako se dvije najmalobrojnije središnjice uspiju jediniti? Prebrojavanje članstva nedvosmisleno je pokazalo da je radništvo u proteklom razdoblju ili napuštalo sindikate učlanjene u Savez samostalnih sindikata ili je dolazilo do osipanja granskih sindikata učlanjenih u Savez. Također, ovo je prebrojavanje potpuno razvidnim učinilo činjenicu da su Nezavisni hrvatski sindikati, s više od 110 tisuća

članova, neupitno stekli značaj druge sindikalne središnjice po veličini. No, što sve ovo znači ako se po pitanju imovine ništa ne bude događalo? Kome se obratiti, od koga zatražiti pomoć? Očekivati pomoć od Vlade potpuno je nerealno iz dva razloga. Prvo Vladi ovakva situacija savršeno odgovara, a drugo izvana bi se svaki pokušaj arbitriranja u međusindikalnom sporu protumačio kao miješanje vlasti u međusindikalna pitanja. Zbog svega ovog upravo se kao jedino rješenje, ako rješenja uopće ima, nameće internacionalizacija cijelog problema na način da se međunarodne sindikalne asocijacije uključe u rješenje ovoga spora. Dok se stvari ne pomaknu s mrtve točke, sve će ostati po starom. Jedni će sindikati, dakako i sindikalne središnjice, imati sve, uključujući dakako i više od onoga što im pripada, dok drugi neće imati ništa ili skoro ništa. No kako vrag nikada nije crn koliko se isprva čini, u Sindikatu Preporod, jednom od sindikata koji se nikada i nikako nije koristio otuđenom sindikalnom imovinom, cijelu ovu situaciju vidimo i kao šansu za nastavak autentičnog sindikalnog djelovanja. I dok se naši sindikalni konkurenti koriste onim što je jednako njihovo kao i naše, mi u Preporodu bolje uvjete našeg funkcioniranja nastojimo stvoriti porastom broja članova, odnosno osnivanjem novih sindikalnih podružnica. A do jednog i drugog dolazi se isključivo autentičnim zastupanjem interesa zaposlenih u osnovnim i srednjim školama. Hvala Božu, valjda baš i zbog toga, nas je svakim danom sve više i više. Onim sindikatima koji se godinama baškare u tuđem lako bi se moglo dogoditi da o njihovu sindikalnom djelovanju svjedoče, nakon što im se članstvo do kraj ospe, jedino uredi, apartmani na moru i ostale imovinske „koještarije“. Naravno, ne treba sumnjati da će o postojanju ovih sindikata svjedočiti i predsjednici, dopredsjednici, raznorazni dopredsjednici dopredsjednika, savjetnici i savjetnici savjetnika... Teško da bi ikoga iznenadilo, da tamo negdje 2020. godine glavni zadatak cijeloj toj bulumentu sindikalnih luzera bude upravo izrada kriterija za podjelu sindikalne imovine koja samo što se nije dogodila.

...NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI..NOVOSTI.. NOVOSTI...

11. prosinca Trima upravama našeg Ministarstva, Upravi za pravne poslove, Upravi za predškolski odgoj i osnovno obrazovanje i Upravi za srednjoškolsko obrazovanje, upućen zahtjev za žurnim očitovanjem o brojnim problemima koji se u školama javljaju vezano uz izbor članova školskog odbora.

15. prosinca Uprava za pravne poslove odgovorila na zahtjev Preporoda o izdavanju službenog mišljenja o primjeni članka 119. Zakona o odgoju i obrazovanju. Nezadovoljni nepotpunošću odgovora istog smo dana zatražili novo mišljenje (odgovor na www.sindikat-preporod.hr)

16. prosinca Predsjednik Sindikata sudjelovao na tradicionalnom blagdanskom domjenku Socijaldemokratske partije Hrvatske.

* Ured za socijalno partnerstvo obavijestio Sindikat Preporod da se na listi miritelja/ica za individualne radne sporove, koji su prethodno uspješno završili posebnu edukaciju, nalazi i pravica našeg sindikata Milka Rodić

19. prosinca Održana 36. sjednica Središnjeg odbora Nezavisnih hrvatskih sindikata.

Najzanimljivija točka dnevnog reda bilo je očitovanje na prijedlog Saveza samostalnih sindikata vezan uz podjelu sindikalne imovine. U cijelosti je odbačen Prijedlog prema kojem bi se državu obvezalo na obustavljanje svih postupaka upisa i vođenja sudskih sporova protiv SSSH, drugim sindikalnim središnjicama ponudili prostori koje koristi Savez na korištenje pod komercijalnim uvjetima, nekretnine umjesto središnjicama dale na raspolaganje društvu za upravljanje imovinom, uvažilo dosadašnje troškove Saveza itd. Stav je NHS-a da se ostaje pri svim dosadašnjim sporazumima i zaključcima koji se odnose na ovaj problem. Imovinu treba ponuditi sindikalnim središnjicama temeljem prebrojavanja sindikalnog članstva koje se privodi kraju. Javnost je potrebno upoznati s razmjerima koristi Saveza samostalnih sindikata koji je proteklih godina, na štetu drugih sindikalnih središnjica, koristio glavninu sindikalne imovine.

29. prosinca Ravnateljica Uprave za pravne poslove Sara-Sanela Butorac odgovorila na službeni upit Sindikata Preporod, upućen 11. prosinca, kojim se zahtijevaju odgovori na brojna neriješena pitanja vezano uz izbor člana školskog odbora kojeg bira i razrješuje radničko vijeće. Radi se o nadopuni odgovora koji je Preporodu upućen od strane spomenute Uprave 15. prosinca (tekst odgovora na www.sindikat-preporod.hr).

MALA ZEMLJA ZA RIBIČKE PRIČE

Intervju gospodina Vilima Ribića (Školske novine broj 33, od 21. listopada 2008.) još je jedan u nizu neuspješnih pokušaja da se Sporazum iz 2006. godine prikaže u drugačijem svjetlu. Ispada da je to milenijski pothvat, prekretnica na sindikalnoj sceni, a potpisnici imaju „mesijansku“ ulogu. Da ih nema trebalo bi ih izmisliti. Ako netko taj Sporazum dovede u pitanje proglašava ga se ljubomornim, ništa ne razumije ili jednostavno potkopava jedinstvo sindikata. Sve me to podsjeća na ribičke priče. Treba jasno i glasno reći da je taj Sporazum loš, a njegovi su učinci minimalni. Vertikala obrazovanja dovela je ovim Sporazumom prosvjetu u horizontalu. Krenimo redom.

Razdoblje 2000.-2006.

Prema Vjesniku vertikalne br. 2/2006; plaće u prosvjeti su te 2000. godine bile za 10% veće od onih u privredi. Prema istom izvoru zaostajanje u vrijeme Sporazuma je iznosilo 18,2% ili ukupno 28,2%. U šest godina zaostajanje se podiglo na 28,2%. Pitam Vas kako ste to uspjeli? U to ste vrijeme imali većinu u pregovaranju, potpisivali ste kolektivne i druge ugovore i pritom odlučno branili prosvjetne interese. Vi ste svojom „sposobnošću“ svake godine smanjivali plaću za 5%. Tada ste bili snaža, opaki pregovarači prema vladi RH. I onda ste zaključili da idete u smanjivanje zaostatka.

Sporazum

Nekom čudnom metodologijom došlo se do zaostajanja od 18,2%. Zaostajanje od 10% iz 2000. god. je popapala maca.

Datum korekcije plaća	% rast plaće nastavnika (1)	indeks nastavnika početnika (2=100x kolona 1)	% rast plaća u privredi (3)	indeks rasta plaća u privredi (4)	zaostajanje za cijem (5=4:2)	plaća nastavnika početnika koef. 1,29 (5)	plaća u privredi (6)	cijana plaća (7)	stanje u odnosu na prosjek privrede (8=5:6)
31.12.06.	-	100		118,2	-18,2	5895 kuna	6335	6968	93,1
01.01.07.	6,0	106,0		118,2	-11,5	6249	6335	6968	98,6
01.08.07.	2,0	108,1		122,7	-13,5	6374	6576	7234	96,9
01.01.08.	6,0	114,6	5,8	125,1	- 9,2	6756	6705	7375	100,8
01.07.08.	2,1	117,0		128,7	- 10,0	6898	6898	7588	100,0
01.01.09.	6,0	124,0	5,8	132,3	- 6,7	7312	7091	7800	103,1
01.07.09.	2,2	126,8		136,1	- 7,3	7473	7294	8023	102,5
01.01.10.	6,0	134,4	5,8	140,0	- 4,2	7921	7503	8253	105,6
01.07.10.	2,2	137,3		144,0	- 4,9	8096	7718	8490	104,9
01.01.11.	6,0	145,6	5,8	148,1	- 1,7	8581	7938	8732	108,1
01.07.11.	2,2	148,8		152,3	- 2,4	8770	8163	8979	107,4
01.01.12.	6,0	157,7	5,8	156,7	+ 0,6	9296	8398	9238	110,7
01.07.12.	2,3	161,4		161,2	+ 0,1	9510	8640	9504	110,1

Metodološke napomene. Zaostajanje od 18,2% utvrđeno je u zajedničkoj komisiji Ministarstva i Sindikata u subotu i nedjelju u tjednu prije štrajka, i to kao rezultat nužnog dogovora o metodološkom okviru. Dogovoreno je da će se uzimati slijedeći indikatori: bruto plaće, podaci FINA-e, plaća nastavnika početnika s jednom godinom staža (koeficijent 1,29), promatrat će se kvartalni intervali, usporedba će se vršiti s plaćama u privredi, uvijek će se uzimati stanje i omjeri u plaćama u prvom kvartalu već daleko 2000. godine (tako piše u članku 88 TKU-a). Tada su plaće bile 10% iznad prosjeka u privredi. Neto plaće nisu pouzdan pokazatelj radi različitih prireza i odbitaka, Državni zavod za statistiku ima uži obuhvat nego FINA, a mjesečni podaci o plaćama su nestabilni i previše oscilatorni, za razliku od kvartalnih koji su stabilniji.

U Učincima ima nekih vrlo čudnih elemenata. Uzet je koeficijent profesora početnika s jednom godinom staža 1,29. Da li Vertikala zna koliki je taj koeficijent ili je uzet veći da bi konačni rezultat bio povoljniji? Koeficijent profesora početnika s godinom staža iznosi 1,11, a koeficijent koji je naveden ima profesor sa stručnim ispitom i šest godina staža. Rast plaća u privredi je predviđen od 5,8% u pet navrata (2008., 2009., 2010., 2011., 2012.). Nekim čudom izgubljena je 2007. Pretpostavimo i za tu godinu isti rast. U razgovoru je spomenuto da je ove godine porast plaća u privredi 7%. Ako je tako, onda to još više čini ovaj Sporazum lošijim. Podaci su selektirani, uzeti su oni koji odgovaraju autorima Učinka. Da je Učinak napravljen korektno on bi izgledao ovako. Osnova 2006. godine je bila 4564,90 kn.

DATUM KOREKCIJA	% RAST	PROF. POČETNIK	PRIVREDA	INDEKS PREMA PRIVREDI
31.XII. 2006.	-	5067	6335	79
1.1. 2007.	6,0	5371	6700	80
1.VIII. 2007.	2,0	5478	6700	81,7
1.1. 2008.	6,0	5806	7088	81,9
1.VII. 2008.	2,1	5927	7088	83,6
1.1. 2009.	6,0	6282	7499	83,7
1.VII.2009.	2,2	6420	7499	85,6
1.1. 2010.	6,0	6805	7933	85,7
1.VII. 2010.	2,2	6954	7933	87,6
1.1. 2011	6,0	7371	8393	87,7
1.VII. 2011	2,2	7533	8393	89,7
1.1. 2012.	6,0	7984	8879	89,9
1.VII. 2012	2,3	8167	8879	91,9

Ovaj učinak će biti ovakav ako plaća u privredi raste stopom od 5,8%. Uz veći rast privrede, zaostajanje za 8% će se samo povećavati. To je zato što potpisnici nisu uzeli efikasne osigurače. Da je to učinjeno ne bi se pojavila konstatacija „mi možemo otvoriti dodatne pregovore.“

ZAOSTAJANJE ZA DRUGIMA

Ja sam za usporedbu s drugim korisnicima proračuna. Ako naše plaće „rastu“ razlika između prosvjete i ostalih korisnika bi se trebala smanjiti.

RAZDOBLJE	RH	PROSVJETA	ZAOSTAJANJE ZA PRIVREDOM	JAVNA UPRAVA	ZAOST.	ZDRAVSTVO	ZAOSTAJ.
12/2006.	4735	4658	-77	5274	616	5577	919
8/2007.	4869	4754	-115	5329	569	5756	1002

RAZDOBLJE	OBRAZOVANJE	REP. HRV.	RAZLIKA
IV./2008.	5032	5036	-4
V./2008.	5181	5174	+7
VI./2008.	5127	5167	-40

Zaostajanje je u odnosu na korisnike proračuna evidentirano u IV., V. i VI. mjesecu 2008. god. Prema javnoj upravi zaostajanje u svibnju 2008. iznosi 679 kn, prema zdravstvu je 1018 kn. Tektonski poremećaji se pojavljuju unutar obrazovanja. Zaostajanje prosječnih plaća u osnovnim školama prema javnoj upravi iznosi u tri mjeseca između 1045 kn do čak 1239 kn. Zaostajanje u srednjim školama iznosi od 658 kn do 912 kn. Zaostajanje prema zdravstvu je još veće. Osnovne škole prema zdravstvu zaostaju u spomenutom razdoblju od 1146 kn do 1359 kn, a u srednjem školstvu od 812 kn do 1032 kn. Što reći na sve ovo?

KOEFICIJENTI

Kaže se da nije potrebno uspoređivati prosvjetu i zdravstvo zbog dežurstava. To je točno, ali to nije glavni razlog razlika. Liječnička se plaća uvećava za dodatak na dežurstva, ali je glavni razlog koeficijent koji iznosi 1,71 što je naspram 1,25 povećanje gotovo 40%

„I JA IMAM SAN“

I ja imam san, ali ne o zadovoljnom profesoru, već profesoru početniku čiji je koeficijent 1,50 plus napredovanje, korekcije koeficijenata i veći samo postotak na radni staž. Neto plaća početnika na početku Sporazuma iznosi 3654 kn a nakon 6 godina ona raste na 5561 kn ili 1907 kn više. Porast 6 % i korekcija donosi početniku 317 kn godišnje. A što je s inflacijom?

Željko Čizmar

RIBIČEVA OBRATNICA

Na tiskovnoj konferenciji Matice hrvatskih sindikata, održanoj 13. siječnja ove godine poznati sindikalista Vilim Ribić iznio je neke, za njega, iznenađujuće podatke. Obznanio je tako otkriće da su plaće u privredi rasle više nego u javnim i državnim službama. Konkretno su, kaže Ribić, prema podatku Državnog zavoda za statistiku i Fine, plaće u listopadu u privredi na godišnjoj razini rasle za 9,3 posto, u studenome za 7,4 posto. Zaposlenima u državnim poduzećima u listopadu su plaće rasle čak 13,5 posto. Ovakvi podaci ga posebno iznenađuju iz razloga što su im tijekom pregovora o Vladinom prijedlogu za zamrzavanje naših plaća govorilo da plaće padaju u svim granama. U takve izjave svog socijalnog partnera Ribić tada očito nije sumnjao, te bi, da nije bilo drugih, na zamrzavanje vjerojatno i pristao.

Za nas u Preporodu ovi podaci nisu nikakva novost ni iznenađenje. Na njih stalno upozoravamo. Mene je iznenadilo nešto drugo. Iznenadilo me priznanje Ribića kako se zaostajanje naših plaća za plaćama ostalih ne smanjuje očekivanom brzinom. Do sada je to uporno negirao, a samo prije tri nepuna mjeseca ovo je zaostajanje nazvao „očekivanim“.

Nakon što je eto spoznao da plaće ostalih rastu brže od naših u Ribiću se opet probudio sindikalac te je 2009. godinu najavio kao godinu borbe za plaće. No neće ta godina početi odmah. Godina borbe počinje tek krajem godine, a vodit će se za veće plaće za neke druge godine. Ove godine, prema Ribiću, treba postojeću diskriminaciju nastaviti trpjeti. Tako Preporod u zahtjevu za povećanjem plaća već u ovoj godini i dalje ostaje usamljen.

U borbi za plaće za 2010. godinu ne isključuje Ribić ni štrajk. Zato se vjerojatno sjetio spomenuti i plaća prosvjetara. Jer ako dođe do štrajka netko mora i štrajkati, a za to su ipak najbolji prosvjetari. Dokazali su to oni prije dvije godine. Za dodatak od samo 2 posto štrajkali su četiri dana. Poslije im možeš prodavati priče o velikom uspjehu, a kad ipak shvate da su prevareni pozove ih u novi štrajk. Znam da je Ribić vrstan strateg, pa ipak mu se usudujem predložiti u novom štrajku novu taktiku. Predlažem da štrajkaj započnu znanost i visoko obrazovanje, drugi dan im se priključe ostale javne službe, a treći dan osnovne i srednje škole. Veliki borci Mihaljinac i Laktašić će vjerojatno teško prihvatiti da ne budu prvi, ali vjerujem da će ih ovaj puta nekako Vilima Ribića ipak obuzdati.

Nakon najnovijeg Ribićevog istupa, a zbog svega dobro poznatog o Ribiću i njegovoj borbi za prosvjetarske plaće, još jednom lijepo molim Ribića da se jednom, za sva vremena, prestane boriti za naše plaće. Tako će nam najviše pomoći.

Ivan Korotaj

**OSIGURANJE AUTOMOBILA – NOVA POGODNOST ZA ČLANOVE
INFORMIRAJTE SE KOD VAŠEG POVJERENIKA
ILI NA
www.sindikats-preporod.hr**

Onako uz kavu...

RAZMIŠLJANJA JEDNE UČITELJICE

ŠKOLA PLIVANJA

Zima je još uvijek tu, zimski praznici iza nas, a djeca i mi opet u školi. Prvi dan nastave protekao je jako mirno, nekako pretiho za prvi razred. Moji su me prvašići doista iznenadili. Kroz razgovor s njima, doznala sam kako je tko proveo zimске praznike, a činjenica da su svi jedva čekali da škola počne prvo jako me iznenadila, a onda i razveselila. Moram priznati da mi je bilo vrlo ugodno započeti rad u takvoj atmosferi. Prvo sam mislila da je to samo onaj tzv. „prividni šok“ prvog dana nakon praznika, ali već tri dana za redom oni su i dalje isti. Vrijedni, marljivi, te strašno uporni u tome da budu dobri. Ne trče po hodnicima, ne galame, lijepo se družu i pomažu jedni drugima. Zapravo sam tek nakon praznika i prvog polugodišta dobila stvarnu sliku o svom razrednom odjelu. Još uvijek me čeka puno posla, ali i četiri godine druženja. Neću žuriti sa zaključcima. Dovoljno je reći da sam, za sada, zadovoljna.

Današnja djeca su drugačija - aktivna, pametna, samostalna, odgoj je drugačiji, društvo je drugačije, ali i naše se potrebe razlikuju. Uloga škole se sve više mijenja, iako u njoj i dalje vladaju klasične metode učenja. Negdje nešto škripi? Zaboravljamo da svaki odgoj ima svoj temelj, baš kao i znanje. Temelj u obitelji. Temelj u školi. Temelj u društvu. U odnosu roditelj - djeca - učitelj. U odnosu škola - dom - društvo. Ako jedan temelj odnosa nije u dobroj ravnoteži s drugim nećemo dobiti ono što želimo - kvalitetu znanja, niti funkcionalnost istog. Niti ćemo moći bilo što popraviti u tako kratkom vremenu.

Lijepo je prvi sat u drugom polugodištu saznati da su djeca bila kod kuće s roditeljima, bakama i djedovima. Malo je njih bilo na pravom zimovanju ili skijanju. Svi su zadovoljni, odmorni i veseli jer će sada biti tu sa svojim novim prijateljima, jer su željna drugačijih aktivnosti od svakodnevnih igre i zabave unutar kruga same obitelji.

Svake se godine sve više pažnje posvećuje odgojnim problemima unutar škola. Roditelje stalno bombardiramo raznoraznim predavanjima, radionicama, individualnim razgovorima kako bismo pronašli zajednički rješenje za problem nasilničkog ponašanja u školama. Učenike upoznajemo s njihovim pravima, ali i dužnostima. Svi nešto pokušavamo, a izgleda da „alarm“ i dalje zvuči. Nešto nedostaje.

Mnogi vide problem, ali ne djeluju. Mnogi ne žele vidjeti niti čuti, a većina njih oduzta jer smatra da ih se to izravno ne tiče. Zapravo nailazimo na niz suprotnosti - od velike brige do krajnje apatičnosti prema svemu - te na kraju stalno plivamo između... Plivamo....., nikako da konačno i zaplívamo prema konkretnim promjenama, nikako da nešto

stvarno preokrenemo. Bilo motivaciju učitelja, roditelja, učenika, bilo motivaciju samog društva po pitanju odgoja i obrazovanja jer sada je već krajnje vrijeme. Nešto se mora učiniti.

Srećom za sada nemam tih problema. Trudim se u svakom djeliću svoga rada naći neku pozitivnu motivaciju, iako mi i to sve teže pada. Slušajući druge, često pomislim kako sam sretna s ovom generacijom. Sjetim se i drugih - imala sam i ja u toj i toj generaciji tog i tog učenika, a gle, danas je „super“!

Da, svi znamo biti presretni kada isplivamo iz jedne takve generacije. Prvo se ubijemo u pojam tražeći pomoć i rješenje, a onda se dogodi čudo. Ne uvijek, ali dogodi se. Najvjerojatnije od naše upornosti. Posjetio me tako pred Božić jedan moj bivši učenik, pa me kroz razgovor pitao mogu li mu oprostiti što je bio takav? Pitam ga ja - A kakav? Tada mi je krenuo nabrajati sve one „ajme“ situacije i sve svoje nepodopštine. Sjetim ih se ja, ali sada šutim. Oboje smo, uz dobru volju, isplivali iz njih. Surađujući.

Plivanje kroz vrijeme, ali i plivanje kroz naš odgojno - obrazovni rad. Zanimljivo je koliko godina mi učitelji muku mučimo s mnogim stvarima. Stalno nešto tiho prigovarimo, ali šutke obavljamo sve što se od nas traži. Tako je i s onim „pravim plivanjem“. Kada uz redovnu nastavu s učenicima krenemo na plivanje, nastane opasna šutnja. Provodimo sate i sate na bazenu, a da nas nitko ne pita kako nam je tamo? Navodno ćemo sada još i zaplívati s učenicima, ako ne, onda im bar biti pri ruci tamo u kupaćem kostimu. Lijepa slika nas učitelja.

Zamišljam tu sliku slijedeće godine, iako sam rekla da mi je već stvarno blesavo voziti se par sati prije nastave na bazen gdje doslovce samo čuvam djecu. Zar to ne može neki trener ili neki student? Hm, tada bi ih se trebalo platiti!

Slika je uvijek jednaka. Ništa se iz godine u godinu nije promijenilo. Jedna skupina stoji u hodniku gdje nema niti dovoljno prostora za igru, niti je taj prostor primjeren djeci te dobi, niti možete nešto pametno raditi, dok druga skupina pliva. Možete samo s njima tiho pričati, moliti ih da budu strpljivi, te izmišljati kako da vama i njima što brže prođe vrijeme. Kada druga skupine krene u bazen, imate par minuta da se upitate što sada. Slijedi opći kaos sušenja kose i odijevanja, što traje i traje jer djevojčice sve redom imaju dugu kosu koju ne može zaštititi niti jedna „super - kapa“. Nakon toliko osušenih i počesljanih glava, čeka vas povratak u školu i redovna nastava. Umorni ste, gladni, žedni baš kao i djeca, a ideja da ste svoje usluge mogli u nekom frizerskom salonu čak i naplatiti čini vam se poput loše šale.

Ne znam tko tu koža „mulja“, ajmo biti realni. Prije se plivanje učilo u višim razredima, sada već u drugom. Iskreno, nemam ništa protiv plivanja. Tim više što nikoga, baš nikoga ne zanima činjenica da rijetko koje dijete stvarno i nauči plivati. Budimo realni. U 20 sati nije nitko naučio plivati. Čast izuzecima, ali neplivači i dalje ostaju neplivači. Oni koji su nešto malo znali plivati, nešto i nauče, dok se ostali samo nauče održavati na vodi ili plutati. Kažu škola je dužna osigurati pratitelja, kao i nadzor, ali naš dodatni angažman se ne plaća. O tome svi godinama šute, pa i ja. Možda mi zato nitko i nije kriv što ću opet, po tko zna koji put, učiti plivati.

Darija Mrđen

24SATA

NOVI LIST

SLOBODNA DALMACIJA

Večernji list

Jutarnji LIST

VJESNIK

prenosimo iz tiska...

10.NOVOSTI Slobodna Dalmacija
ČETVRTAK 15.1.2009.

DRŽAVNA MATURA SREDNJE STRUKOVNE ŠKOLE MORAJU ORGANIZIRATI PRIPREME ZA ZAVRŠNI ISPIT

Budući maturanti na nastavu i subotom

●● Učenici trećih razreda strukovnih i umjetničkih škola koji žele pohađati dodatne pripreme za državnu maturu, a koju će od 2010. godine morati polagati ako žele upisati fakultet, mogu zaboraviti na slobodne subote.

Od ovog polugodišta te tijekom iduće školske godine sve škole dužne zainteresiranim učenicima organizirati besplatne pripreme iz triju obvezanih predmeta koje će polagati na maturi - hrvatskoga i stranog jezika te matematike.

Kako većina škola nema uvjeta organizirati dodatnu nastavu tijekom radnog tjedna, prisiljene su na rad subotom. U boljoj su poziciji samo one koje rade u jednoj smjeni i koje dodatne pripreme mogu organizirati tijekom poslijepodneva.

Kako podaci Ministarstva obrazovanja pokazuju da se za pokusnu maturu u travnju prijavilo čak 20 tisuća, od ukupno 22 tisuće učenika strukovnih škola, valja očekivati i velik odaziv na dodatne pripreme te pretrpane subote.

Tijekom prvog polugodišta dodatna nastava krenula je u 34 od 275 četverogodišnjih strukovnih škola. Sve ostale moraju početi najkasnije idućih nekoliko tjedana.

No, kako doznajemo u razgovoru s učenicima koji su prošle godine organizirali prosvjede, dodatni teret subotom, uz već pretrpane rasporede, ne veseli trećaše, a Željko Stipić iz sindikata "Preporod" najavljuje kako će za sve nastavnike koji budu sudjelovali u dodatnoj nastavi, a Ministarstvo procjenjuje da će ih biti tisuću, tražiti isplatu punih troškova dodatne nastave - za prekovremene sate i rad subotom.

Srednjoškolci negoduju

M. CVRILA / EPEHA